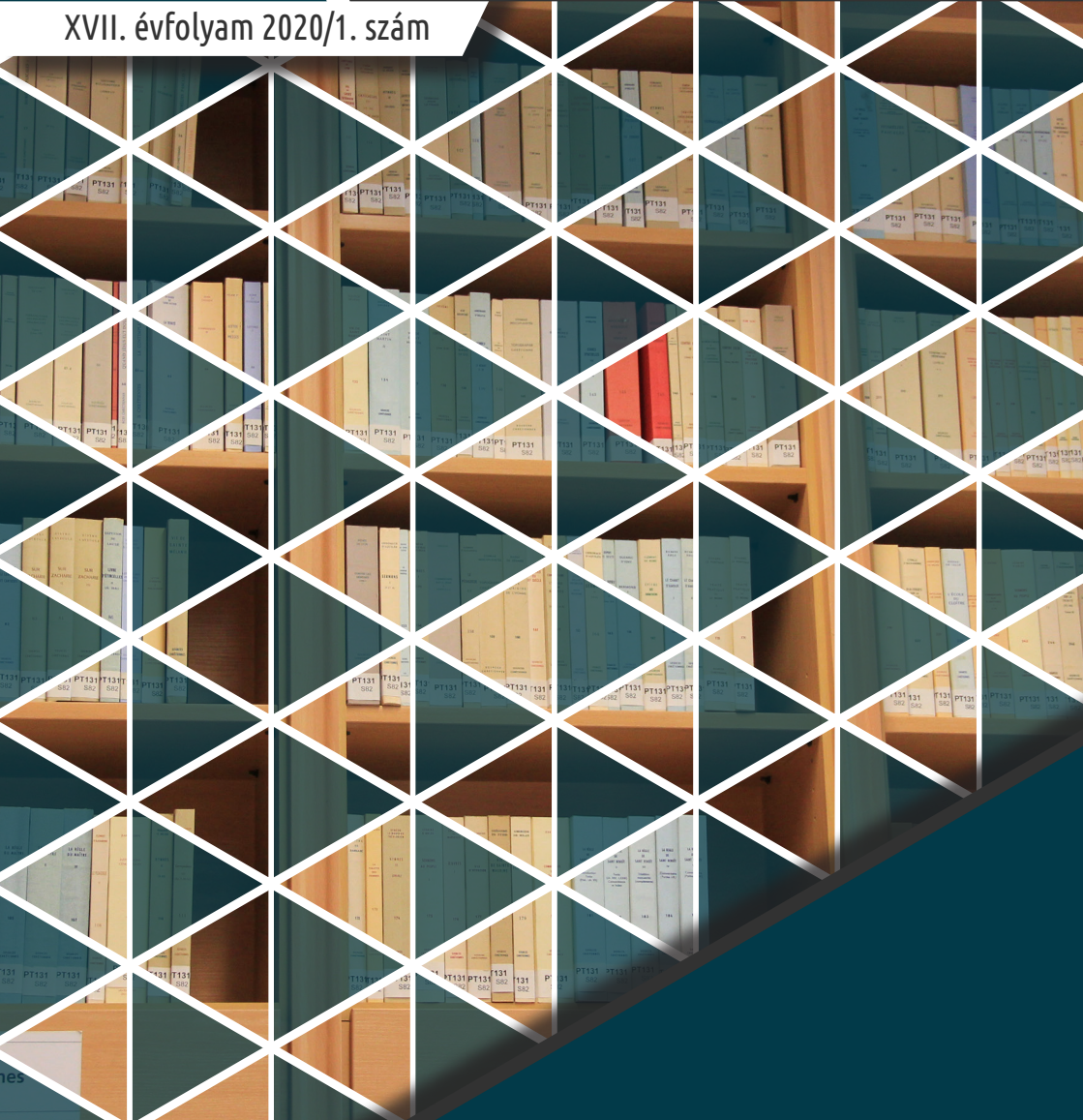




# Hírlevél

XVII. évfolyam 2020/1. szám



AZ EGYHÁZI KÖNYVTÁRAK EGYESÜLÉSÉNEK NEGYEDÉVES HÍRLEVELE

A hagyomány ötletet szül, az ötlet érlelődik, mígnem új formában ölt testet... Ez a rövid története a 17. életévébe lépő EKE Hírlevél idejéig, első számának. Évek óta fontolgattuk, hogyan újíthatnánk meg a Kollégák tájékozódására, tájékoztatására szánt kiadványunkat. Erőnk és képességeink mérlegelésével, lehetőségeink felmérésével kezdtük a munkát és megfogalmaztuk a megvalósítás lépéseit. Döntöttünk. 2020 tavaszától már csak elektronikusan és egy teljesen megújult arculattal jelentkezünk. A tervezgetés során az alábbiakat határoztuk meg: továbbra is szeretnénk, ha a kiadvány „egyetlen” dokumentum maradna, ám benne egy-egy kattintással könnyen „jöhetünk-mehetünk”, sőt – ahogy korábban is – kívülre, távolra is kitekinthetünk. Terjedelmi korlátokat nem határoztunk meg, de valamennyi cikket rovatokba sorolva, új oldalon kezdünk. A szerkesztő számára nagy könnyebbség, hogy az eddig kényszerűen tördelt linkek helyett most számozott utalót „▶” helyezünk el a hivatkozásoknál, amelyre – a képekhez hasonlóan – rákattintva elérhetővé válik az adott weboldal. Gondoltunk azokra is, akik nyomtatva szeretnék olvasni a Hírlevelet, ezért a folyóirat végén összeállítottunk egy webográfiát, ez tartalmazza a teljes internetes hivatkozások listáját. Öröm volt számunkra a tervezgetés, az ötletek gyűjtögetése, az „átalakítás munkája”, s most ezzel az örömmel adjuk át a Kollégáknak mindazt, amit elgondoltunk. Reméljük, hogy a megújulás, a változás továbbra is az EKE Hírlevél eredeti céljait szolgálja: az egyházi könyvtárak munkatársai megoszthatják egymással híreiket, fejlesztéseiket, tájékozódhatnak a szakmánkat érintő kérdésekről. Szeretettel ajánljuk a nem egyházi könyvtárakban dolgozó Kollégáink figyelmébe is Hírlevelünket, akik ezen a fórumon is találkozhatnak velünk.

A visszajelzéseket jószívvel fogadjuk!

Török Beáta – Tegzes Béla

## IMPRESSZUM

A kiadvány változatlan formában és tartalommal szabadon terjeszthető, felhasználható, nyomtatható, sokszorosítható és korlátozás nélkül közzétehető!  
Lezárva: 2020. március 30.

Felelős kiadó: az Egyházi Könyvtárak Egyesülése elnöke

Kiadó: Egyházi Könyvtárak Egyesülése

Felelős szerkesztő: Török Beáta – tördelte: Tegzes Béla

Az Egyesülés székhelye: 1092 Budapest, Ráday utca 28.

A szerkesztőség címe: 1052 Budapest, Piarista köz 1.

E-mail: biblio@sapientia.hu Telefon: 1-486-4421

Online kiadás: ISSN 2416-0229

## TARTALOM

|   |  |    |
|---|--|----|
|    | <b>HÍREK, BESZÁMOLÓK</b>   |    |
|   | dr. Kovács Teofil: Otthonunk, a Kollégium – iskola-történeti vetélkedő | 4  |
|   | Sz. Rendes Marianna: Szakmai előadások Nyíregyházán                    | 7  |
|   | Sz. Rendes Marianna: Beszámoló az MKE-SzSzB februári közgyűlésről      | 13 |
|   | Gáborik Judit: 130 éve jött létre Debrecen első nyilvános könyvtára    | 17 |
|   | dr. Oláh Róbert: Emlékezés Hieronymusra és a Vulgatára                 | 20 |
|   | Horváth Andrea: A DRE Tudományos Gyűjteményei megújult honlapja        | 23 |
|   | Ásványi Ilona: Könyvek magántulajdonban (1770–1820) konferencia        | 26 |
|   | Ásványi Ilona: V. Szakkönyvtári seregszemle – egyházi könyvtárak       | 29 |
|   | Kövécis Ildikó: Az egyházi könyvtárosok publikációi                    | 31 |
|    | <b>AJÁNLÓ</b>  |    |
|   | dr. Schmelcz-Pohánka Éva: „A hazának hű öre és oszlopa”                | 33 |
|    | <b>REFLEXIÓ</b>  |    |
|   | Kovácsné Pázmándi Ágnes: Nem szerettem, mégis megsirattam...           | 35 |
|    | <b>PÁLYÁZAT</b>  |    |
|   | Gerő Éva Alap – 2020   | 39 |
|  | <b>RÖVID HÍREK</b>   |    |
|   | Bemutatták a Vizsolyi Biblia hasonmás kiadását                         | 40 |
|   | Könyvfesztivál 2020  | 41 |
|   | Barátné Prof. Dr. Hajdu Ágnes: MKE 52. Vándorgyűlése – tájékoztatás    | 42 |
|  | <b>KI KICSODA?</b>   |    |
|   | dr. Kovács Áron: Ki kicsoda az egyházi Könyvtárakban?                  | 43 |
|  | <b>KITEKINTŐ</b>   |    |
|   | Fehér Miklós: Elindult a Könyvtárak.hu                                 | 47 |
|  | <b>ÖRÖKZÖLD</b>  | 52 |
|  | <b>IDÉZET</b>  |    |
|   | Dr. Lukács László SchP: Húsvéti gondolatok                             | 54 |
|  | <b>WEBOGRÁFIA</b>  |    |



# OTTHONUNK, A KOLLÉGIUM – ISKOLATÖRTÉNETI VETÉLKEDŐ



BESZÁMOLÓ

## DR. KOVÁCS TEOFIL

Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtára

Fotó: szerző

A Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtára 2011 óta minden évben meghirdeti a Debreceni Református Kollégium Gimnáziuma és a Dóczy Gimnázium diákjai számára az **Otthonunk, a Kollégium** című vetélkedőt. Mindkét középiskola diákjai elmélyülten foglalkoznak a Kollégium történetével, a 10. évfolyamos diákok kollégiumtörténeti vizsgát is tesznek. A vetélkedő célja az, hogy a résztvevő diákok élményszerűen, az egykori helyszínen ismerjék meg és dolgozzák fel a Református Kollégium történetét, korabeli életét, híres diákjaink életrajzát. Ez a megmérettetés előzetes tudáspróbaként is szolgál: akik kiváló eredményt érnek el, mentesülnek a kollégiumtörténeti vizsga alól, de a tapasztalatok szerint még azok is sikeresebben szerepelnek a vizsgán, akik a helyezésről a könyvtári vetélkedőn lemaradnak.

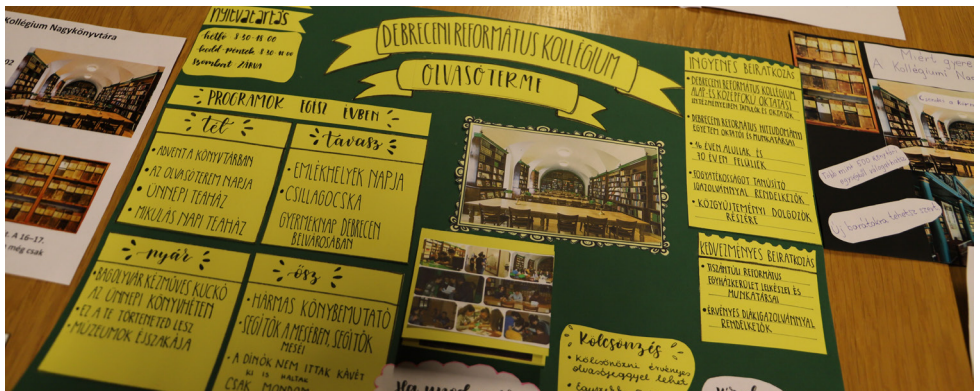
Idén február 6-án rendeztük meg a vetélkedőt, ahol a diákok számot adhattak tudásukról társaik és tanáraik előtt. A diákokat felkészítő, kísérő és a zsűriben is feladatot vállaló pedagógusok már évek óta aktívan vesznek a csapatok toborzásában, koordinálásában és a rendezvény lebonyolításában. A vetélkedő népszerűségét mutatja, hogy ebben az évben összesen 14 csapat, több mint 50 diák jelentkezett a megmérettetésre Földiné

Kövendi Magdolna és Zeöldné Bonyár Beáta szervező munkája nyomán.

A beugró feladatot az utóbbi években a csapatok már előzőleg otthon elkészítették. Így volt ez most is: az idén arra kértük a diákokat, hogy készítsenek egy, a könyvtárunkat népszerűsítő plakátot a saját korosztályuk számára megadott méretben, szabadon választott technikával. A beérkező nagyon izgalmas, színvonalas plakátok igen csak megnehezítették a zsűri értékelését. A zsűri által legjobbnak ítélt plakátot a Luther Rózsa csapata készítette, munkájukat különdíjjal jutalmazták.

A vetélkedő második részében a Debreceni Református Kollégium történetéről szerzett ismeretekről egy teszt-feladatsor kitöltésével adtak számot a tanulók. A feladatok a Református Kollégium épületének történetéhez, a falak között zajló történelmi eseményekhez vagy híres kollégiumi diákokhoz kapcsolódtak. Rövid szünet után, a harmadik és negyedik részben egy-egy szabadon választott zsolnárt vagy dicséretet és egy népdalt kellett elénekelnie minden csapatnak. A diákok dönthették el, hogy egyénileg vagy csoportosan oldják meg a feladatot.

Tabló a Kollégiumról



A vetélkedő anyaga Győri L. János: **Egész Magyarországnak és Erdélyiségnek... világosító lámpása: a Debreceni Református Kollégium története** című munkájának kijelölt fejezetei és a Református énekeskönyv volt. A Nagykönyvtár a vetélkedő meghirdetésétől kezdve ellátta szakirodalommal és tanácsaival segítette a versenyre jelentkező diákokat. Úgy ítéljük meg, hogy az ismeretszerzés iskolai követelményein túl, az egyéni érdeklődés és kíváncsiság erősítésével, a készségek hasznosításával, a kreativitás és a csapatmunka kibontakoztatásával a plakáttervezésben és a megalkotásban, valamint a zsol-tár-, dicséret- és népdaléneklésben olyan lehetőséget és élményt tudtunk adni, amelyet a diákok a későbbiekben más feladatok megoldásában és átélésében is hasznosítani tudnak. Mivel a helyi tévé hírt adott az eseményről, a résztvevők némelyike a nyilvános szereplést is gyakorolni tudta. A győztes csapatoknak gratulálunk! ►

Diákok az Otthonunk, a Kollégium című vetélkedőn



# SZAKMAI ELŐADÁSOK NYÍREGYHÁZÁN

## SZ. RENDES MARIANNA

Nyíregyházi Egyetem Központi Könyvtár

Az MKE Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Területi szervezete által szervezett és rendezett programok célja a magas szintű szakmaiság és a lehetőségeinken belüli színes tematika. Próbálunk időszerűek, az aktualitásokhoz kapcsolódóak lenni, vannak azonban időtálló témáink is.

2019. november 18-án a **Védendő értékek a könyvtárban** című szakmai napon a kiemelten védendő, különösen értékes könyvekről, muzeális könyvritkaságokat tartalmazó különgyűjteményekről hallhattak az egyesület tagjai három előadást a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtárban.

Első előadó **dr. Kührner Éva**, a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola (továbbiakban: SZAGKHF) könyvtárának főkönyvtárosa volt. Előadásának címe: **Újragondolt muzeális gyűjtemény a SZAGKHF könyvtárában.**

Hogy mi számít muzeális gyűjteménynek, különböző szempontok alapján lehet és kell meghatározni. A muzeális gyűjtemények alapvetően két módon jöttek létre:

Képek forrása: MKE Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Szervezetének Facebook oldala



### 1. Történelmi – műemlékkönyvtárak

Jellemzőjük, hogy eredeti helyükön, korabeli bútorokon, tárolóeszközökön található a könyvvállomány, műemlék épületekben. Ilyenek: Pannonhalma, Sárospatak, Zirc műemlékkönyvtárai, vagy Nyíregyháza esetében az Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium gyűjteménye.

### 2. Újabban létrehozott muzeális gyűjtemények

Ebben az esetben a veszélyeztetett dokumentumok nem az eredeti helyükön találhatóak, hanem modern(ebb) rakományokban, könyvtárakban. Erre példa a SZAGKHF, melynek könyvtárát 1950-ben alapította Dudás Miklós püspök. Az állomány kezdetben ó- és újszövetségi témájú anyagokból, szentek életével foglalkozó könyvekből, magyar-latin/görög szótárakból, bölcséleti könyvekből, lelki olvasmányokból állt. 1981-87 között szervezett könyvmentés zajlott, melynek része volt a tudományos feldolgozás és publikálás is. Az anyag ennek eredményeként országos nyilvántartásba került és arról nyomtatott bibliográfia is készült [Ojtozi Eszter](#) (Debreceni Egyetem) révén. 2014-ben az OSZK segítségével Golub Xénia katalógusrevíziót végzett.

2014-ig leginkább a cirillika (egyházi cirill betűs könyvek) gyűjtemény állt a figyelem középpontjában, pedig az egész állomány ettől jóval nagyobb. 2018-19-ben 500 régi könyvet emeltek át a normál állományból a muzeális különgyűjteménybe, ahol így már 2000-nél több kötet található. A SZAGKHF könyvtára muzeális gyűjteményének részei:

1. egyházi szláv cirill állományegység,
2. nem szláv gyűjtemény,
3. régi folyóirat gyűjtemény

([Görögkatolikus Szemle](#), [Keleti Egyház](#), [Görögkatolikus Élet](#), [Máriapócsi virágoskert](#) stb.), AV gyűjtemény ([Keresztes Szilárd](#) püspök ajándéka).

A SZAGKHF Könyvtára az egyetlen magyarországi, a bízánci rítusú katolikus szellemi termékeit gyűjtő könyvtár. Része a nyíregyházi értéktárnak is. Küldetése, hogy gyűjti a görögkatolicizmushoz köthető, történeti értékű bármilyen dokumentumot. A következő időszak egyik nagy feladata az állományvédelem és könyvrestaurálás lesz. A munkatársak számszerűen felmérték, hogy a több mint 2000 kötet közül 931 kötet igényel beavatkozást, majd restaurálási tervet készítettek. Mivel ennyi mű rendbehozatala idő- és pénzigényes, az egyedi darabok fognak prioritást élvezni a restaurálások során. Szép vállalás, érdemes feladat

A Nyíregyházi Kossuth Lajos Evangélikus Gimnázium muzeális gyűjteményét Pintérné Kosina Judit könyvtáros-tanár mutatta be.

A gyűjtemény, amely a gimnázium patinás dísztermében található, a város tulajdona, kezelője viszont az evangélikus egyház által fenntartott gimnázium. Ami az anyagi hozzájárulást illeti, sajnos, csak utóbbi járul hozzá a könyvtár fenntartásához. A fizikailag elkülönülő gyűjtemény a múltban a kurrens állománnyal egy leltárkönyvben szerepelt. A cél, hogy a jogszabályoknak megfelelően külön nyilvántartás készüljön a különgyűjtemény állományáról, ez a feladat a SZIRÉN integrált könyvtári rendszer segítségével valósul meg.

A különgyűjtemény tízezer művelődéstörténeti, tudománytörténeti, helytörténeti, iskolatörténeti dokumentumot tartalmaz az 1500-as évektől kezdődően. A gyűjtemény

Pintérné Kosina Judit



korabeli Luther-bibliával rendelkezik, továbbá kódex díszítésű régi albumokkal, iskolatörténeti különlegességekkel. Könyvtáros kolléganőnk két fontos, humán tényezőt említett a könyvtárral kapcsolatosan. Egyrészt elmondta, hogy jó szakmai kapcsolatot ápolnak a SZAGKHF könyvtárával. Másrészt hangsúlyozta kollégái segítségét saját könyvtárunkon belül. Kiemelte: lélektanilag is nagyon fontos számára, hogy napi szinten megvitathatják a könyvtár szakmai problémáit egymás között, így nincs egyedül a döntések esetén.

Nehézséget okoz, hogy a hétköznapi, rutin iskolai-könyvtári feladatok mellett kell foglalkozni a muzeális anyaggal. A teremben, ahol a különgyűjtemény egy egész falat betöltő hatalmas szekrényben található – lévén rendezvényterem is – folyamatosan programok vannak. A számtalan idegen nyelven írott anyag feldolgozása sem könnyű. Kívánunk kitartást és jó szakmai ötleteket ehhez a nagyszerű munkához!

A szakmai nap harmadik előadója [Kovács Péter](#), papír-, könyvrestaurátor, fotókonzervátor szakember (BOTEH, Esztergom) volt, aki [Muzeális gyűjtemények komplex védelme](#) címmel a könyvtárak állományvédelméről beszélt, különös tekintettel a muzeális könyvekre. Az állományvédelem kétlépcsős tevékenység. A megelőző szakasz a könyvtárosok, munkatársak feladata, a tárolás, rendelkezésre bocsátás kedvező feltételeinek megteremtésével. Azonban, ha már valami hiba csúszott a megelőző állapotok valamelyikébe, a helyreállítás a restaurátor feladata. A restaurátornak ismernie kell a dokumentumok tartalmi és anyagszerkezeti jellemzőit, melyek közül az utóbbiakra tért ki az előadónk.

### A dokumentumot alkotó anyagok:

1. papír: könyvek, dokumentumok jellemző anyaga;

2. bőr, pergamen: cserzetlen állati bőr; lehetséges tekercs, könyvlap formátumban is;

3. viasz;

4. író- és festékanyagok: fakulhatnak, szétfolyhatnak, színt váltanak;

5. textil, fa, fém, műanyagok: minden anyagtípusok is alkotórészei lehetnek a könyv egyes részeinek;

A dokumentumokat számos tényező károsíthatja és ez érvényes a modern kiadványokra is, közülük érdemes odafigyelni néhányra:

1. bélyegzők a lapokon;

2. por: megköti a nedvességet, táptalaj a rovarok, mikroorganizmusok számára, éles szemcséi koptatják a lapokat;

3. rozsdafolt: pl. gémkapocs nyoma;

4. ólomfesték használata: feketedik a lap;

5. fémek: rozstda, vasoxid;

6. cellux: elszínezi, meggyengíti a papírt;

7. rossz tárolási mód: túl kicsi polcon megrogyik, betörik a dokumentum; ablak alatti polcra befolyik az eső, túl meleg-hideg stb;

8. biológiai kártevők: mikroorganizmusok (toxin, penész), rovarok (károsít), rágcsálók (megsemmisít);

9. nedvesség, víz: hullámosodás;

10. fény: papír sárgulása, fakulás;

11. tűz: víz helyett (károsítja az állományt) por- vagy gáz töltetű oltókészülékek használata ajánlott a



Kovács Péter

könyvtárakban – a tűzvédelem kiemelt feladat.

A különösen értékes dokumentumokat ajánlatos egyedi, savmentes papír anyagú tárolóeszközben, könyv formájú dobozban őrizni. A műanyag alapanyagú tároló használata viszont rossz, mert statikus: vonzza a port – hallhattuk az előadótól.

Kovács Péter gondolataival zárom a szakmai nap ismer-tetését: „Muzeális dokumentumaink mindennapi védel-me, gondos kezelése és tárolása meghosszabbítja az éle-tüket, hogy unokáink is láthassák, kutathassák azokat.” ►

Kovács Péter  
előadása



## Beszámoló az MKE Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Területi szervezete februári közgyűléséről

### SZ. RENDES MARIANNA

Nyíregyházi Egyetem Központi Könyvtár

Az MKE Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Területi szervezete 2020. február 10-én tartotta beszámoló közgyűlését, melyhez kapcsolódó szakmai program keretében három szakmai szervezet mutatkozott be a közönség előtt.

Bede Józsefné, könyvtárvezető (Szabolcs-Szatmár-Bereg-Megyei Jósa András Kórház Kállay Rudolf Könyvtára) a Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetségét (MOKSZ) mutatta be. A MOKSZ 1996-ban alakult, 80 orvosi könyvtár részvételével. Napjainkban 51 tagjuk van, amely közül 40 a SZIKLA integrált könyvtári rendszerrel dolgozik, lehetővé téve az egységes nyilvántartást és állománygyarapítást. Szakmai továbbképzésekre és módszertani tanácsadásra is lehetőség nyílik a szövetségen belül, konferenciákat és közgyűléseket tartanak. Szorosan együttműködnek könyvtáros társszervezetekkel, így az MKE-vel és az IKSZ-szel is. Jubileumi és nyugdíjas találkozókat szerveznek, szakmai látogatásokat tesznek (Pince- és Sziklakórház, Mentőmúzeum, Orvostörténeti Múzeum). Sajnos a munkabérrel kapcsolatos nehézségek



Bede Józsefné  
 Képek forrása: MKE  
 Szabolcs-Szatmár-  
 Bereg megyei Szerve-  
 zetének Facebook  
 oldala



Vadné Kokovay  
Zsuzsanna

és kérdések is felmerültek, emellett sem lehetnek el szó nélkül.

Vadné Kokovay Zsuzsanna, könyvtáros (Nyíregyházi Egyetem Központi Könyvtár) a felsőoktatási könyvtárakat képviselő Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiumáról (EKK) tartott színes bemutatót, felhasználva a szervezet honlapján található információkat is. Eleinte, más feladataik okán, a főiskolai és az egyetemi vonal külön volt, de 2010-ben a főiskolai könyvtárakat képviselő kollégium megszűnt. A felsőoktatási könyvtárak feladata a felsőoktatási rendszer működőképességének elősegítése a könyvtári állomány segítségével és a tudományos információ elérhetővé tétele az egyetemi polgárok számára. Sajnos a tudományos információ drága, szakkönyv, folyóirat és adatbázis formájában egyaránt. Erre a pénzt az egyetemeknek kell előteremteni a könyvtáraik számára, ez egyre nehezebb. Az EKK képviseli magát a rektori konferenciákon, ami jó platform a tudományos adatbázisok szükségességének hangsúlyozására. Sürgető feladat a gyűjtőköri szabályzatok megújítása s összehangolása,



annak érdekében, hogy ne legyenek főlegesen duplum beszerzések a könyvtárakban.

Dr. Kührner Éva, könyvtárvezető (Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola Könyvtára) az Egyházi Könyvtárak Egyesülését (EKE) mutatta be. A szervezet 1994-ben alakult meg Kalocsán 23 egyházi könyvtár részvételével. 2019-ben 66 tag alkotja a szervezetet, amelyek a történelmi egyházak könyvtárai. E nagy szellemi kincseket is őrző könyvtárak típusukat tekintve felsőoktatási, egyházi, egyházkerületi, gyülekezeti, megyei, szerzetesi iskolai könyvtárak, aktív és muzeális könyvtárak. Funkcióikat tekintve, legtöbbjük a könyvtár funkció mellett múzeum és levéltár is, ezért a munkatársaktól komplex képességeket igényel a sokféle feladat ellátása. A nyelvtudással rendelkező kollégák esetenként idegenvezetést is tartanak a műemlék könyvtárakban, például Sárospatakon, Pannonhalmán vagy Zircen. Az EKE közös katalógusa az UNITAS (unitas.hu). Könyvtáros társszervezetekkel jó kapcsolatokat ápol az EKE (MKE, IKSZ, Magyar Egyházi Levéltárosok Egyesülete, Egyházi Muzeológusok Egyesülete, Egyházi gyűjteményközpontok). Szakmai napokon, konferenciákon, közgyűléseken, továbbképzéseken találkoznak rendszeresen az egyházi könyvtárosok egymással.



Dr. Kührner Éva





A hírekről, programokról a negyedévente megjelenő EKE Hírlevél c. kiadványuk tudósít. A könyvtárak fenntartói az egyházak. A könyvtárosok helyzete, mivel nem közalkalmazottak, sajtóságos, pl. nem vonatkoznak rájuk a KJT bérezéssel kapcsolatos előírásai sem. Ennek ellenére elkötelezett, szép feladatokat ellátó kollégák dolgoznak az egyházi könyvtárakban, sokszor nem túl ideális körülmények között. Őrzik, feldolgozzák a hatalmas kulturális kincset, átmentik a jövő számára. ►

Dr. Kühner Éva



BESZÁMOLÓ

# 130 ÉVE JÖTT LÉTRE DEBRECEN ELSŐ NYILVÁNOS KÖNYVTÁRA

**GÁBORIK JUDIT**

Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtára

Jubileumi ünnepséggel emlékeztünk meg a Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtárában arról, hogy 130 évvel ezelőtt a kollégium Anyakönyvtára, a Nagykönyvtár jogelődje megnyitotta kapuit a város polgárai előtt, és ezzel létrejött Debrecen város első nyilvános könyvtára. A jeles évforduló alkalmából kamarakiállítászt rendeztünk, szimbolikusan a könyvtár falain kívül, a bejárat előtt, olyan dokumentumok és tárgyak felhasználásával, melyek bepillantást nyújtanak az olvasóterem egykori használatának mindennapjaiba. A pontos dátum,

Tiszántúli Református  
Egyházkerület  
Nagykönyvtárának  
Olvasóterme  
régen és ma  
Fotó: szerző



amikor megnyitotta kapuit a könyvtár a „művelődni vágyó nagyközönség” előtt, 1890. február 15-e volt. A törekvést, hogy a Nagykönyvtár nyilvános olvasóteremmel bővüljön, egy évtizedes egyeztetés előzte meg a város és a református egyház között.

Az ünnepséget megtisztelték jelenlétükkel a város könyvtárainak vezetői, a könyvtáros szakmai szervezetek képviselői, illetve aktív és nyugdíjas kollégáink is. Az ünnepi beszédek sorát Dr. Kustár Zoltán rektor, a Debreceni Református Kollégium Igazgatótanácsának elnöke nyitotta meg, aki kiemelte: „130 évvel ezelőtt ezzel a fontos eseménnyel a Református Kollégium szimbolikusan még szélesebbre tárta kapuit Debrecen városa felé.” Így már a város polgárai is hozzáférhettek az itt felhalmozott és őrzött szellemi értékekhez, tudományos eredményekhez, művészeti alkotásokhoz, melyeket a Nagykönyvtár azóta is gyarapít, ápol és hozzáférhetővé tesz mindenki számára.

Puskás István, Debrecen város kulturális alpolgármestere azt hangsúlyozta, hogy a könyvtár ma az Internet korában is érvényes, élő, eleven pontja a tudás összegyűjtésének, megőrzésének és a tudáshoz való hozzáférésnek. Felhívta a figyelmet a könyvtárak közösségformáló erejére, hiszen a könyvtárba járással nemcsak a tudás hálózatához kapcsolódik az ember, hanem egyúttal a társadalom hálózatához is.

Dr. Gáborjáni Szabó Botond gyűjteményi igazgató az elmúlt 130 év értékelése mellett a megnyitás okait is ismertette. 1890-ben olyan körülmények is sürgették a nyilvános olvasóterem létrejöttét, mint a nagyvárossá válás, amely együtt járt a népesség növekedésével. A korabeli olvasóteremben, mely kezdetben hétfőn, szerdán és szombaton állt nyitva a nagyközönség számára 3500 mű közül válogathatott az olvasó, és mintegy 40 olvasóhely

várta a művelődni vágyó lakosságot. Városon kívüli olvasók csak igazgatói engedéllyel látogathatták a könyvtárat, és egy dolog volt tilos: a város határain kívül kölcsönözni.

Az ünnepség zárásaként Gőz Márton, a Debreceni Ady Gimnázium dráma tagozatos diákja olvasott fel részleteket egy, az 1900-as évek elejéről származó könyvtárhasználati szabályzatból.



A kamarakiállításon látható az a századfordulón készült fotó, mely ma is a műemlék olvasótermet díszíti. A kollégiumi ifjúság nagyméretű asztaloknál könyökre támaszkodva szívja magába a tudást a Szabó Lőrinc által szentélynek nevezett teremben. Megtekinthető továbbá a könyvtár régi lapkatalógusának Oláh Gábor saját kezűleg írt dokumentumleírása és az általa összeállított nyomtatott katalógus, valamint Ady Endre aláírása a Kollégiumi Olvasóegylet ívén.

A tárlat március végéig várta az érdeklődőket. ►

A videó kattintásra indul.  
Gőz Márton előadása  
A videót a szerző küldte.  
Link a videóhoz:  
<http://tiny.cc/GozMarton>


 BESZÁMOLO

# EMLÉKEZÉS HIERONYMUSRA ÉS A VULGATÁRA

## DR. OLÁH RÓBERT

Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtára



Prof. Dr. Imre Mihály  
Képek forrása: a Debreceni Református  
Hittudományi Egyetem hivatalos  
Facebook oldala  
Seres Annamária

2020. február 24-én a Debreceni Református Hittudományi Egyetem és a Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtára tudományos szimpóziumot szervezett **Hieronymus és a Vulgata** címmel. Hieronymus, avagy Szent Jeromos (347k.–419/420) halálának 1600. évfordulóján emlékeztünk meg az egyházatyáról és művéről.

Előadást hallhattunk Hieronymus zsoldár- és Újszövetség-fordító munkásságáról, valamint a Vulgatának a jánosi krisztológia értelmezésére gyakorolt hatásáról. Elhangzott továbbá néhány részlet az egyházatyá műveiből. Az ebédszünetet követően megtudhattuk, milyen hellenisztikus elemekre





Dr. Németh Áron

bukkanhatunk Hieronymusnál, majd megismerhettük a **Vizsolyi Biblia** egyik forrását, Petrus Martyr kommentárját. A Nagykönyvtárban őrzött példány lapszéleire Károlyi Gáspár munkatársainak egyike jegyezte fel a szöveg nyersfordítását.

Az eseményt a **Hieronymus és a Vulgata: Válogatás a Nagykönyvtár bibliáiból** című kiállításunk zárta. Az Erdős Károly (1887–1971) teológiai professzor 700 kötetes hagyatékára alapozott és napjainkig folyamatosan gyarapított Biblia-különgyűjteményből válogatott kötetekkel emlékeztünk a Vulgata létrejöttére és a latin szöveg jelentőségére a bibliafordítások történetében. A 14. századi Biblia-kódexünk és az 1479-ben kiadott Koberger-féle Vulgata mellett helyet kaptak a gyűjtemény valamilyen szempontból figyelmet érdemlő Vulgata-kiadásai.

Tárlatvezetés és a kiállítás megtekintése





Látható volt például Mihálykó János példánya, aki 1593-ban iratkozott be a Wittenbergi Egyetemre, s néhány hétre rá megvásárolta a Lucas Osiander-féle, héberből javított Vulgatakiadást. Az első kötéstáblán Luther, a másikon Melanchthon portréja látható, a táblákban héber bibliatöredék rejtőzik. Válogatást adtunk továbbá a 16–17. század legjelentősebb magyar nyelvű kiadásaiból Bencédi Székely Istvántól Káldi Györgyig, amelyek fordításában szerepet játszott a Vulgata. A humanista bibliafilológia természetétől a reformátorok ko-

rában keletkezett fordításokon és a legjelentősebb poliglott-Bibliákon át az anyanyelvű Szentírásokig számos izgalmas darab hívta emlékezésre a látogatókat március 5-ig. ►

Tárlatvezetés és a kiállítás megtekintése





DR  
PÁPANNÓIA  
REFORMÁTUS  
MŰZEUM



DR  
TUDOMÁNYOS  
GYŰJTEMÉNYEI  
KÖNYVTÁR



DR  
TUDOMÁNYOS  
GYŰJTEMÉNYEI  
LEVÉLTÁR



BESZÁMOLÓ

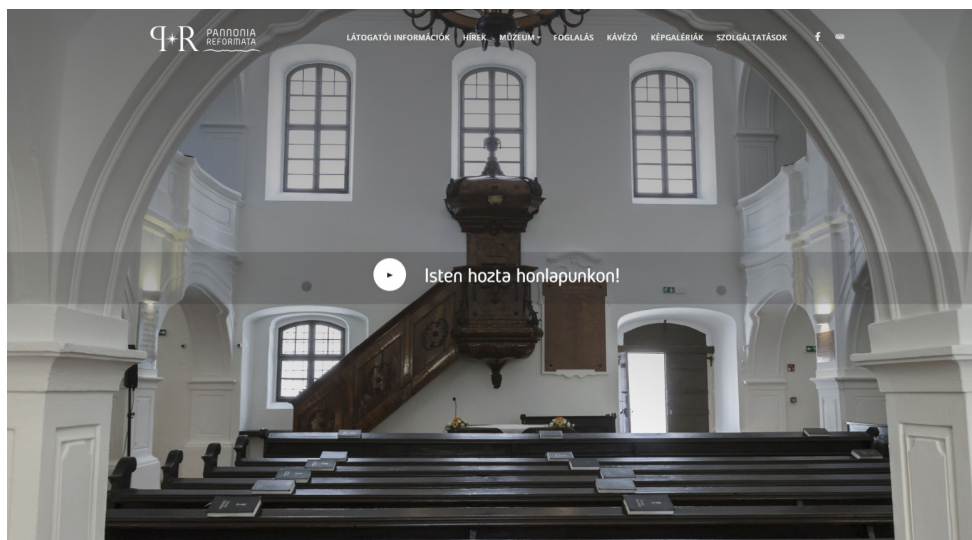
## A Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei megújult honlapja

### HORVÁTH ANDREA

Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei

A Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei három intézmény egysége: a könyvtár, a levéltár és a múzeum munkatársai dolgoznak azért, hogy közvetítsék keresztyén múltunk ma is érvényes üzenetét. A közgyűjtemény feladata a dunántúli reformátusság írott és tárgyi emlékeinek begyűjtése, őrzése, feldolgozása és bemutatása. A Gyűjtemények igazgatója Köntös László, aki azt hangsúlyozza, hogy ez az intézmény nem egy elefántcsonttorony, melyben tudósok a világtól elszakadva kutatnak és alkotnak, nem egy belterjes egyházi tér, hanem a város kulturális szövetének része, mely tárt kapukkal, az évszázadok tudásával várja a látogatókat. S ebben az intézményben azzal is tisztában vannak, hogy az évszázados tudás csak mai köntösben jut el az olvasóhoz, az érdeklődőhöz, a látogatóhoz. Ennek szellemében újult most meg a Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei honlapja.

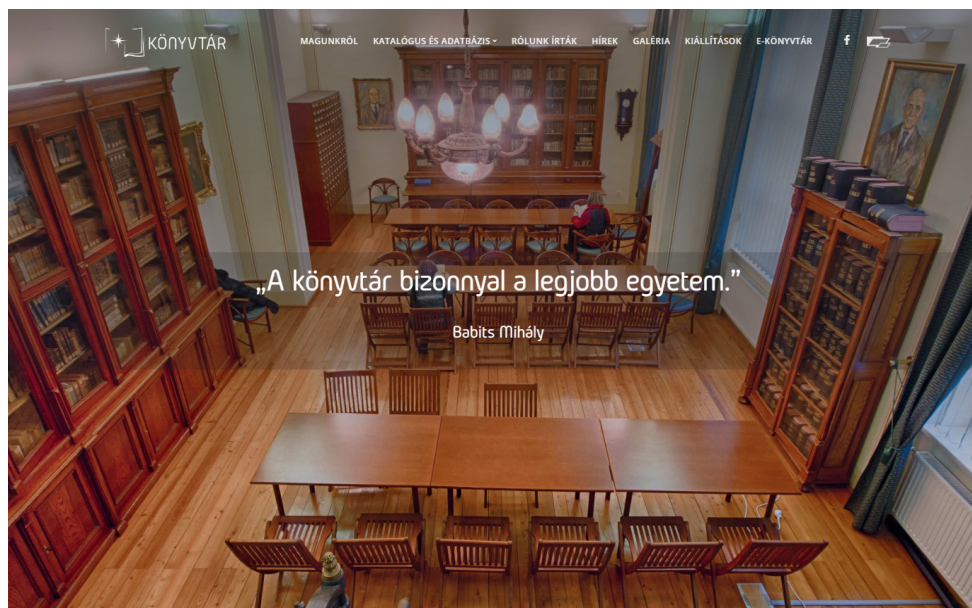
– Azt szeretnénk, ha a Gyűjtemények mindenkié lenne. Felekezeti hovatartozástól, hitbéli meggyőződéstől függetlenül otthon érezheti magát itt mindenki, akár személyesen, akár virtuálisan. Szeretnénk leküzdeni az ellenérzéseket, a távolságtartó bizalmatlanságot – hangsúlyozta Köntös László.



A letisztult, református szellemiség és igényesség mutatkozik meg a 21. század jegyében készült honlapon is. Az intézményegységek megjelenése összehangolt, de mégis sikerül megmutatni a sokszínűséget. – Mindhárom egység az eltérő felhasználói, látogatói igények figyelembevételével állította össze a tartalmakat. A levéltáros kollégák még most töltik fel ezeket, számukra több háttér munkát igényelt az anyaggyűjtés – mondta az igazgatóhelyettes. A honlap szerkezetét Morzsa László alakította ki, az arcuattervezésben Kisantal Tibor volt segítségükre, a gyűjteményi tudósító pedig Horváth Andrea volt.

Egységesség, új dizájn és imázsépítés: ezek voltak a hívószavak, melyek mentén kialakult ez a honlap – tette hozzá Halászné Kapcsándi Szilvia. Fontos volt az átláthatóság, s az is, hogy az a missziós szolgálat, amit betölt az intézmény, kilépjen a virtuális térbe. Felhasználóbarát, informatív az oldal, könnyen eligazodhat, aki idekattint. A Pannonia Reformata Múzeumra klikkelve található a

múzeumpedagógiai foglalkozások, rendezvények beharangozói, tudnivalók a kiállításokról. Az eseményekről születő cikkeket is sokan olvassák, vannak képgalériák, de a kávézó nyitvatartása és kínálata helyet kapott az információk között. A könyvtárosok összeállították a kéziratkatalógust, s nagyon sok digitalizált anyag elérhető itt. „A hónap könyve”-sorozatban egy-egy ritkaságot mutatnak be, megismerhetők a kiállítások, az e-könyvtárban pedig olyan érdekes kuriózumokra bukkanhat az olvasó, mint például a pápai iskolai értesítők gyűjteménye, vagy épp a digitalizált helyi lapokba is beleolvashat a virtuális látogató. Most, amikor épp azt tanuljuk, hogy lassuljunk le, maradjunk otthon, remek program lehet a [www.dretgy.hu](http://www.dretgy.hu) böngészése. S aztán amikor ismét kinyílnak a kapuk, akkor pedig minden intézményegység szeretettel várja Önöket a virtuális tér után a valóságban is. ▶




 BESZÁMOLÓ

## Könyvek magántulajdonban (1770–1820) közös konferencia

a BTK Lendület Nyugat-magyarországi irodalom 1770–1820  
Kutatócsoport, a MOKKA Egyesület, MOKKA-R Tagozat  
és az MTA Könyvtörténeti Munkabizottsága  
szervezésében

### ÁSVÁNYI ILONA

Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár



Monok István

Képek forrása: MTA-BTK

Irodalomtudományi Intézet honlapja

Granasztói Olga



2020. március 6-án az MTA Könyvtár és Információs Központ adott otthont a **Könyvek magántulajdonban (1770–1820)** című „régikönyves” programnak, melyen a szervező egyesületek, munkacsoportok számoltak be legújabb kutatási eredményeikről.

Örömmel üdvöztöltük az előadók között Violáné Bakonyi Ibolyát, a nagymúltú, jelentős muzeális anyagot gyűjtő csurgói Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Könyvtárának vezetőjét, aki kiváló előadást tartott.

A konferenciát **Monok István** (MTA Könyvtár és Információs Központ) előadása nyitotta meg, majd az ő elnöklésével kezdődött el az első, a **Könyvtermelés, könyvterjesztés, olvasástörténet** szekció, melynek programja a következő volt:

**Granasztói Olga** (MTA-DE Klasszikus Magyar Irodalmi Textológiai Kutatócsoport): **Európai könyvterjesztési hálózatok, német kereskedők, magyarországi könyvfogyasztók**

II. József korában. Új felvetések Pozsony, Pest-Buda és Bécs könyvkereskedelmének kutatásában; Vasné Tóth Kornélia (OSZK): Széchényi Ferenc alapkönyvtára. Vásári ponyvák a nemzeti nyelv és az olvasás szolgálatában (1770–1820); Verók Attila (Eszterházy Károly Egyetem): Nyugat-Magyarország vs. Kelet-Magyarország? Könyvtermelés az ország legnagyobb egyházmegyéjében (1755–1826).



Verók Attila

A hozzászólások, vita és szünet után a Köznemesek és az alsópapság olvasmányai szekció következett Bárh Dániel vezetésével. Ebben az alábbi előadások hangzottak el:

Horváth József (Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér): Adalékok a Győri Egyházmegye római katolikus alsópapságának könyvkultúrájához (Falusi és mezővárosi plébánosok könyvhagyatékai, 1770–1820); Hegyi Ádám (Szegedi Tudományegyetem): Hogyan lesz magánkönyvtárból közösségi könyvtár? Példák két délvidéki református egyházmegye lelkészi könyvtáraitra a 18/19. század fordulóján; Simon Beáta (MNL Zala Megyei Levéltára): Köznemesek magánkönyvtárai a 18. századi Zalában, hagyatéki leltárak alapján.



Bárh Dániel

A délutáni programban az első szekciót Lengyel Réka vezette Főúri gyűjtemények címmel, melyben két előadás hangzott el:

Czeglédi László (Eszterházy Károly Egyetem): Könyvgyűjtők, mecénások a zólyomradványi



Czeglédi László



Szelestei Nagy László

Violáné Bakonyi Ibolya



tékában; Szabó Ádám (MTA Könyvtár és Információs Központ): Egy főúri tudóskönyvtár: a Telekiek gyűjteménye

Szelestei Nagy László vezette a Tudósok, irodalmárok gyűjteményei című szekciót, melynek programja a következő volt:

Zvara Edina (Szegedi Tudományegyetem BTK Kulturális Örökség és Humán Információtudományi Tanszék): Görög Demeter (1760–1833) könyvtárának kéziratai; Donczecz Etelka (MTA-DE Klasszikus Magyar Irodalmi Textológiai Kutatócsoport): Versegly Ferenc könyvtárai; Violáné Bakonyi Ibolya (Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium, Csurgó): Újabb adatok a somogyi udvarházak könyvkultúrájának kérdéséhez; Dobek Ágnes (MTA BTK Lendület Nyugat-magyarországi irodalom 1770–1820 Kutatócsoport): Sauttersheim Ignác könyvei.

Az előadások rezüméi az MTA-BTK Irodalomtudományi Intézet honlapján ► olvashatók. ►



## V. Szakkönyvtári seregszemle – egyházi könyvtárosok előadásaival

BESZÁMOLÓ

### ▶ ÁSVÁNYI ILONA

Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár

A Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár és a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Társadalomtudományi Szekciója 2020. március 10-én immár ötödik alkalommal szervezte meg a Szakkönyvtári seregszemlét, a szakmai nap programja a KSH honlapján ▶ olvasható.

Az idei Seregszemlén három szekcióban folyt a munka, ezek a következők voltak: Múzeumi szakkönyvtárak, Egyházi könyvtárak, Levéltári könyvtárak. Az Egyházi könyvtárak szekcióban az előadók között örömmel üdvözlöttünk három egyházi könyvtáros kollégát. Villám Judit (MKE Társadalomtudományi Szekció) elnökletével a következő előadások hangzottak el:

1. **Tamási Balázs** (könyvtárigazgató, Országos Rabbiképző Zsidó Egyetem Könyvtára): **Múlt és jövő kihívásai – megújuló szolgáltatások az OR-ZSE Könyvtárában**

2. **Bálint Ágnes** (általános igazgatóhelyettes, Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtára): **Identitásképző hagyományok és változások ma a Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtárában**



Tamási Balázs



Bálint Ágnes



Berez Ágnes

Képek forrása: KSH

Fotók: Záhorszki Péter.

3. Berez Ágnes (gyűjteményigazgató, Dunamelléki Református Egyházkerület Ráday Könyvtára): Épülni és építeni – A Ráday Könyvtár jelen helyzete és fejlesztési tervei ▶





BESZÁMOLÓ

# Az egyházi könyvtárosok publikációi elérhetők az eke.hu oldalon

## KÖVÉCS ILDIKÓ

EKE titkár

Az EKE honlapján az elmúlt hónapokban elindult az Egyesülésről / Munkatársaink publikációi menüpont alatt az egyházi könyvtárosok publikációit összegyűjtő és bemutató felület. Itt tesszük közzé a munkatársak által írt publikációk gyűjteményét. Egyrészt a könyvtárosok által beküldött publikációs listákat érhetjük itt el, illetve azon kollégáink, akik rendelkeznek MTMT regisztrációval, az MTMT-ben rögzített linkjüket tüntetjük fel.

Az ötlet már korábban megfogalmazódott, első alkalommal 2017 januárjában Ásványi Ilona elnökösszony vetette fel. A kollégákat megkerestük a javaslattal, akkor a kezdeményezésnek az Ekö-Tár nevet adtuk. Kevés válasz érkezett, és a terv megvalósítás ekkor elmaradt.

Egyházi könyvtárosok publikációi az EKE honlapján

### SZERZŐINK BIBLIOGRÁFIÁI

| Név  | Munkahely  | Kitüntetés   | Publikációk          | MTMT                 |
|--|--|--|----------------------|----------------------|
| <b>ACÉL-PARTOS ADRIENN</b>   | Pázmány Péter Katolikus Egyetem<br>Jog- és Államtudományi Kar<br>Könyvtára           |  |                      | <a href="#">link</a> |
| 2019-ben született publikáció - megjelent: Állam és jogtudomány című folyóiratban  |  |  |                      |                      |
| <b>ACZÉL-PARTOS ADRIENN: Zöldi Zsolt: Platformok, robotok és a jog. Új szabályozási kihívások az információs társadalomban</b>                                   |  |  |                      |                      |
| <b>ÁSVÁNYI ILONA</b>   | Főpátsági Könyvtár, Pannonhalmi  | A Könyvtárügyért (2010), Szinyei József-díj (2011) | <a href="#">link</a> |                      |
| <b>25 ÉVES AZ EGYHÁZI KÖNYVTÁRAK EGYESÜLÉSE, A MAGYAR EGYHÁZI-FELEKEZETI KÖNYVTÁRAK ÖKUMENIKUS SZELLEMSÉGŰ SZAKMAI SZERVEZETE</b>                                |  |  |                      |                      |
| in: 25 éves az Egyházi Könyvtárak Egyesülése. Egyházi Könyvtárak Egyesülése Jubileumi Konferencia (h.n.): Egyházi Könyvtárak Egyesülése, 2019. 22-29.            |  |  |                      |                      |
| <b>BERECZ ÁGNES</b>  | Dunamelléki Református Egyházkerület Ráday Gyűjteménye                               | Károli Emlékérem 2017                              | <a href="#">link</a> |                      |
| <b>DUDÁS ANIKÓ</b>   | Pázmány Péter Katolikus Egyetem<br>Bölcsészlet- és Társadalomtudományi Kar Könyvtára |  |                      | <a href="#">link</a> |
| „Új rendszerhez új zsargon!” A nemzetközi katalogizálási alapelvek terminológiai és fordítási kérdéseivel<br>KÖNYVTÁRI FIGYELŐ 48 : 4 pp. 558-563. , 6 p. (2018) |  |  |                      |                      |
| <b>FEKETE CSABA</b>  | Tiszántúli Református Egyházkerületi<br>Nagykönyvtár és Teológiai Szakkönyvtár       |  | <a href="#">link</a> |                      |

|  |   |                          |                      |
|--|---|--------------------------|----------------------|
| <b>GORDÁN EDINA</b>  | Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár                        |                          | <a href="#">link</a> |
| <b>HARTMANN-KAKUCSKA MÁRIA</b>   | Dunamelléki Református Egyházkerület Ráday Könyvtára        |                          | <a href="#">link</a> |
| <p>Orczy Lőrinc és Leveleskönyve.<br/>Sajtó alá rendezte, válogatta és jegyzetekkel ellátta H.K.M., Universitas, Budapest, 2003.</p> |   |                          |                      |
| <b>HUBERT GABRIELLA</b>  | Evangelikus Országos Gyűjtemény                             | Károli Gáspár-díj (2017) | <a href="#">link</a> |
| <b>KÖVÉCS ILDIKÓ</b>   | Gál Ferenc Főiskola Könyvtára                               |                          | <a href="#">link</a> |
| <b>KÜHRNER ÉVA</b>   | Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola Könyvtára |                          | <a href="#">link</a> |
| <b>KURTA JÓZSEF</b>  | Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Könyvtára           |                          |                      |
| <p>A publikációs lista elérhető <a href="#">itt</a></p>  |   |                          |                      |
| <b>SCHMELCZER-POHÁNKA ÉVA</b>  | Pécsi Egyházmegyei Könyvtár                                 |                          | <a href="#">link</a> |
| <b>TAMÁSI BALÁZS</b>   | Országos Rabbi képző-Zsidó Egyetem Könyvtára                |                          | <a href="#">link</a> |
| <b>TÖRÖK BEÁTA</b>   | Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Könyvtára        |                          | <a href="#">link</a> |

Egyházi könyvtárosok publikációi az EKE honlapján

Azonban nem vetetük el teljesen az ötletet, foglalkoztunk vele, és az EKE honlap fejlesztőjével, Tátrai Józseffel dolgoztunk azon, hogy a lehető legoptimálisabbra alakítsuk ki az oldalt. A felület kialakításánál az egyszerű kezelhetőséget tartottuk szem előtt, fontos volt, hogy ne legyen bonyolult a feltöltések elvégzése.

Jelenleg a név és az intézménynév után megtalálható a pdf dokumentum vagy az MTMT link, amely a

munkatárs MTMT publikációs listájához vezet el. Emellett feltüntetjük még a szakmai elismeréseket és kitüntetéseket. Egy-egy friss, vagy fontosnak tartott publikáció adatait külön is ki tudjuk emelni, ezzel mintegy olvasnivalót is ajánlunk a szerző művei közül.

2020 februárjában hirdettük meg ismételten az EKE levelezőlistán a kezdeményezést, és a visszajelzéseket, átküldött anyagokat folyamatosan feltöltöttük.

Továbbra is várjuk munkatársaink jegyzékeit, ezzel is erősítve a szakmai összetartozást, a tudás és információ összegyűjtésének, rendszerezésének és szétsugárzásának fontosságát.

Az oldal az EKE honlapján [▶](#) megtekinthető. [▶](#)



# „A HAZÁNAK HŰ ŐRE ÉS OSZLOPA”

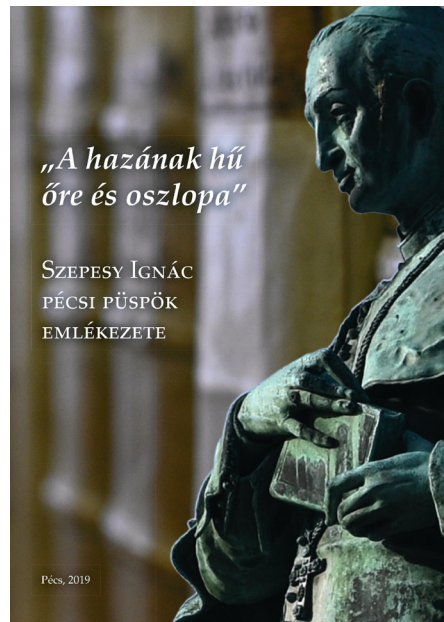
## SZEPESY IGNÁC PÉCSI PÜSPÖK EMLÉKEZETE KÖTETAJÁNLO

### DR. SCHMELCZER-POHÁNKA ÉVA

Pécsi Egyházmegyei Könyvtár

2019. december 11-én mutatta be a Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont, valamint a Pécsi Egyházmegye a tavalyi, közös szervezésű nemzetközi emlékkonferenciája tanulmánykötetét. 2018-ban báró Négyesi Szepesy Ignác püspök beiktatásának 190. és halálának 180. évfordulójára emlékeztünk, és ennek kapcsán rendezte meg a két intézmény 2018. október 4-én a Magtár Látogatóközpontban a „A hazának hű őre és oszlopa” Szepesy Ignác pécsi püspök emlékezete – V. Tudomány és kutatás a Klimó Könyvtárban címet viselő tudományos szimpóziumát.

A konferencián angol és magyar nyelven elhangzott előadásokat – egy híján – tartalmazó kötet a Pécsi Egyetemi Könyvtár kiadványai 17. darabja. Szerkesztői az egyetemi bibliotéka részéről Méreg Martin és Molnár Dávid, valamint az egyházmegye könyvgyűjteménye képviselőjében Dr. Schmelczer-Pohánka Éva voltak, a tördelési



A kötet borítója

és nyomtatási munkálatokat pedig a Virágmandula Kft. (tördelő-szerkesztő: Vértesi Lázár) végezte el. A tanulmánykötet tartalma két nagyobb tematikai egységet ölel fel: a Szepesy Ignác életét és munkásságát elemző öt magyar és egy angol nyelvű tanulmány mellett a Klimó Könyvtárban folyó kutatások eredményeit bemutató egy angol és hét magyar nyelvű tudományos írásművet foglal magába, mindegyik végén magyar és angol nyelvű tartalmi összefoglalóval. ►

#### **A kötet adatai:**

„A hazának hű őre és oszlopa” Szepesy Ignác pécsi püspök emlékezete. Tudomány és kutatás a Klimó Könyvtárban – A 2018. október 4-én rendezett tudományos konferencia tanulmányai / Szerk. MÉREG Martin – MOLNÁR Dávid – SCHMELCZER-POHÁNKA Éva. Pécs, 2019. (A Pécsi Egyetemi Könyvtár kiadványa 17.) 237 p.

#### **A kötet megvásárolható az alábbi helyszíneken és címeiken**

##### **1. Pécsi Egyházmegye Magtár Látogatóközpont**

Cím: 7621 Pécs, Dóm tér 8. – Ár: 3800 Ft

E-mail: [latogatas@pecs.egyhazmegye.hu](mailto:latogatas@pecs.egyhazmegye.hu)

##### **2. Virágmandula Kft. – Mandulavirág Könyvesbolt**

7624 Pécs, Kóczián Sándor u. 1. – Ár: 3800 Ft ►

E-mail: [info@mandulavirag.hu](mailto:info@mandulavirag.hu)

## NEM SZERETTEM, MÉGIS MEGSIRATTAM...

### ► KOVÁCSNÉ PÁZMÁNDI ÁGNES

Dunamelléki Református Egyházkerület Ráday Könyvtára

„Rossz a rosszal, de rosszabb anélkül” – szokta mondani dédnagymamám más értelemben.

Nappali tagozatos teológus-, exmisszus hallgató, a Ráday Gyűjtemény munkatársa voltam, amikor épült a 80-as évek elején. Átéltém minden kellemetlenségét, nyomorúságát, amit okozott, az első lakói közül való vagyok. Nem tudtam örülni neki, szenvedtem, csak a hátrányait, a hiányosságait láttam. Például eredetileg minden vasból készült, még az ágy is, amit alig tudtunk mozdítani ágyazáskor. Amikor zuhanyoztunk, ömlött lefelé a víz a zuhanytálcákból az alattunk lévő szintekre. Maga az épület látványában is elborzasztott, nap mint nap rombolta az esztétikai érzékemet.

Ennek alagsorában kapott helyet a Ráday Könyvtár raktára, a földszinten, a folyóirattár és a Ráday Levéltár, amely egyben a Dunamelléki Egyházkerület levéltára is. Számos alkalommal öntötte el a helyiségeket a víz csőtöréskor, de álltunk bokáig a szennyvízben is. A levéltár nyáron meleg volt, télen hideg, fűthetetlen és túlságosan száraz. (Egy szakmai értékeléskor hangzott el a következő mondat: „A levéltári helyiségek egyetlen pozitívuma, hogy van központi áramtalanító kapcsolója.”)



Kovácsné Pázmándi  
Ágnes



A kiégett Ráday Kollégium

Fotó: Református.hu



A kiégett Ráday Kollégium

Fotók: Parókia.hu



## Mégis, ennek ellenére háborús traumának éltem meg a tűzvész utáni helyzetet:

**MERT** sokat költött rá az Egyházkerület, hogy komfortosabb legyen a kollégium. A diákok szerettek itt közösségben élni, szimbiózisban voltak az intézményekkel. Kedves, régi professzoraim laktak benne családotól, például Ladányiék, Borossék, Bolykiék.

**MERT** állami támogatásból a Gyűjtemény is elérte, hogy fokozatos javulás következzen be a munkatársak, az olvasók, kutatók komfort-érzetében. Számos felújítás és rekonstrukció, infrastruktúrafejlesztés követte egymást, megnyílt a felújított Bibliamúzeum, látványraktárrá alakult a Ráday Műemlékkönyvtár. Felélénkült az élet, gyülekezeti, külföldi, diákcsoportok látogattak bennünket. Rendkívüli irodalom-, történelem-, hittanórákat tartottunk. Könyvbemutatók, konferenciák rendszeres helyszínéül szolgáltunk. Az állandó kiállítás mellett rendszeresen időszaki és kamarakiállításokat rendeztünk. Szakmailag is elindult némi felemelkedés. Elkezdtük egy Hungarica-gyűjtemény kialakítását – 36 ezer muzeális dokumentumot (1850 előtti) mentettünk ki csak az alagsori raktárból a tüzeset után.

**MERT** rendszeresen részt vettünk a főváros kulturális vérkeringésében, a **Múzeumok Éjszakáján**, a **Budapest 100 mozgalomban** népszerű programjaink voltak, az **Idegenvezetők világnapján** helyszínként szerepeltünk. Helytörténeti megmozdulásokon

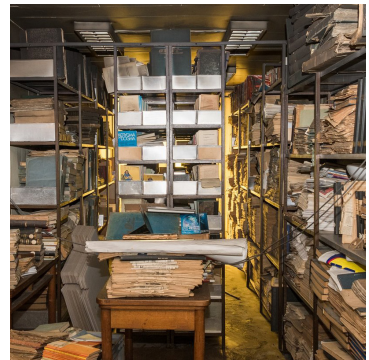
nyitottuk meg kapuinkat a látogatók előtt, ilyen volt például a **Református Ferencváros**, a **Ráday Korzó**. Megkaptuk a **Nemzeti Emlékhely** címet, így rendszeresen részt vettünk a Nemzeti Emlékhelyek napján is. Kilábalunk végre a rendszerváltás előtti „eldugott, porosodó, özvegy papnék kacatjait őrző” – kategóriából.

**MERT** 40 évet töltöttem el itt „csak” mint könyvtáros, a családom mellett ez volt az életem. Isten különleges ajándéka, hogy a munkám lehetett a hobbim is.

**MERT** egyik percről a másikra vesztettük el egymást, akik 30-35 éve együtt dolgoztunk. Egyik percről a másikra vesztettük el olvasóinkat, kutatóinkat, látogatóinkat. Az értékeink szerteszét szórattak annak ellenére, hogy jelenleg biztonságos helyen vannak. A teljes könyvtári állomány a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának törökbálinti raktárába került, az olvasószolgálatot az MTA KIK fogadta be, az Arany János utcai bejáratán közelíthető meg. A Ráday Levéltár mindenestől a Budapest Fővárosi Levéltárban van a Teve utcában. Mányoki Ádám és Lucas Cranach felbecsülhetetlen értékű festményeit a Szépművészeti Múzeum őrzi, az adminisztráció egy irodaházba költözött az Október 6. utcába, egyedül a Bibliamúzeum még őráll a Ráday utcában. Ki-ki itt vagy ott éli át a maga exiliumát, a babiloni fogság jut eszembe magunkról.



Dokumentumok a Ráday Gyűjteményben



Dokumentumok a Ráday Gyűjteményben



Amikor nagyon el vagyok keseredve, akkor Jóel szavai-  
val próbálom erősíteni magamat:

És kipótolom néktek az esztendőket, a melyeket tönkre  
tett a szöcskő, a cserebogár és a hernyó és a sáska; az  
én nagy seregem, a melyet reátok küldöttem. (Jóel 2:25)  
Isten adja meg legalább az utódainknak! Ámen ►

A Ráday Kollégium bontása



# GERŐ ÉVA ALAP – 2020

## Pályázati felhívás

A Gerő Éva Alap pályázatot hirdet magyarországi egyházi-felekezeti könyvtárak számára restaurálására, és állományvédelmi eszközök beszerzésére.

A pályázati úton elnyerhető támogatás összege: 300.000 Ft

### A benyújtott pályázati anyag tartalma:

1. a feladat részletezése, a pályázati cél meggyőző megfogalmazása
2. restaurálás esetén fotódokumentáció
3. munka és árajánlat
4. reális, tájékozott költségvetés; önrész nem kötelező

A pályázatot elektronikusan, pdf formátumban **Ásványi Ilona** címére várjuk: [asvanyi.ilona@osb.hu](mailto:asvanyi.ilona@osb.hu)

A pályázatok beérkezésének határideje: **2020. május 15.**

Eredményhirdetés: **2020. június 12.**

Megvalósítás: **2020. december 31.**

Elszámolás: **2021. január 31.**

### Az elszámolás tartalma:

1. szöveges beszámoló
2. fotódokumentáció
3. pénzügyi beszámoló, ha volt önrész, annak felhasználását is tartalmazza

A Gerő Éva Alapról az EKE honlapján ► lehet tájékozódni. ►



RÖVIDHÍR

## Bemutatták a Vizsolyi Biblia hasonmás kiadását



Fotó: Vajda János MTI

Bemutatták a Vizsolyi Biblia hasonmás kiadását 2020. február 18-án a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Vizsolyban a helyi református gyülekezet által szervezett Bibliaünnepen.

Kovács Zsolt Levente vizsolyi református lelkipásztor elmondta, hogy a hasonmás kiadás az eredeti Károlyi-biblia kinyomtatásának 430. évfordulójára jelent meg. Hozzátette: Károlyi (Károli) Gáspár 431 éve, 1589-ben

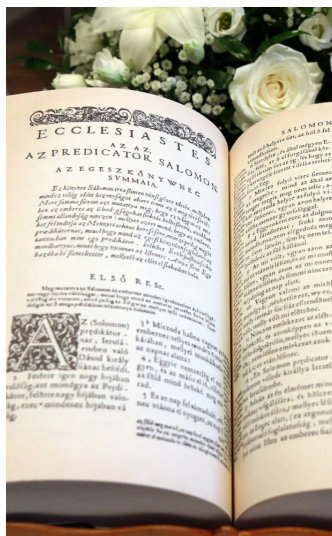
kezdte el kinyomtatni az első teljes magyar nyelvű bibliát Vizsolyban a helyi nyomdással, Mantskovit Bálinttal együtt, egy évvel később fejezték be a munkát. Hozzátette: a Vizsolyi Biblia 2015 óta hungarikum, azóta jelentősen megnőtt látogatóközpontjuk látogatottsága.

Az utóbbi években emiatt egyre többen keresik a Vizsolyi Biblia hasonmás kiadását is, ám a korábbi kötetek elfogytak és nem volt forrásuk újabb hiteles bibliakiadásra. Most **Schmitt Pál**, egykori köztársasági elnök támogatásából sikerült újabb 800 példányt készíteniük. A hasonmás, kétkötetes biblia eladásából befolyt összegből az egyebek mellett bibliatáborokat és honismereti táborokat is szervező gyülekezet folytatná a négy éve megkezdett helyi népfőiskola épületének építését, amely számos közösségi program szervezésére ad majd lehetőséget.



A Vizsolyi Biblia a 16. századi magyar nyelv páratlan dokumentuma, amelynek nyomtatását 1590. július 20-án fejezték be Vizsolyban. Károlyi (Károli) Gáspár tudós reformátor és gönci munkatársai elsőként fordították le magyar nyelvre a teljes bibliát. Az eredeti kiadásból ma húsz körüli példányról tudni, ebből néhány magyar gyűjteményekben található.

A Vizsolyi Biblia megjelenése nemcsak a magyar reformáció megerősödését és a könyvnyomtatás meghonosodását, hanem az irodalmi magyar nyelv tökéletesedését is jelentette. A Vizsolyi Bibliát őrző református templomot 2017-ben történelmi emlékhellyé avatták.<sup>1</sup> ▶



Fotó: Vajda János MTI  
<sup>1</sup> A cikk forrása: Magyar Kurír – MTI



## KÖNYVFESZTIVÁL 2020

Figyelembe véve a kormány határozatát, a lakosság érdekeit, a közegészségügyi szempontokat, sajnálattal közöljük, hogy a 2020. április 23-26-ig tervezett 27. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivált elhalasztjuk, a rendezvény előkészületeit felfüggesztjük. A következő napokban részletes tájékoztatást küldünk minden kiállítónknak a Könyvfesztivál új időpontjáról. Köszönjük a megértést és az együttműködést!<sup>2</sup> ▶



<sup>2</sup> A cikk forrása: a könyvfesztivál honlapja



RÖVIDHÍR

## Magyar Könyvtárosok Egyesülete 52. Vándorgyűlése – tájékoztatás

### BARÁTNÉ PROF. DR. HAJDU ÁGNES

MKE elnök

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Elnöksége 2020. április 1-én tartott elnökségi ülésén áttekintette az 52., Budapestre, a Nemzeti Közszolgálati Egyetemre tervezett vándorgyűlés szervezésének helyzetét.

Sajnálattal kellett megállapítani, hogy a vándorgyűlés szervezése, az elnökség és a szervező kollektíva minden erőfeszítése ellenére, az ismert járványügyi helyzet következtében ellehetetlenült, sem technikai, sem munkatársi oldalról nem lehet biztosítani ennek az országos nagy rendezvénynek a lebonyolítását. A vezetőség egyértelműen kinyilvánította, hogy a résztvevők egészségének megóvása a legfontosabb prioritásunk.

**Mindezek figyelembevételével az Elnökség úgy határozott, hogy lemond az idei könyvtáros vándorgyűlés megszervezéséről.**

A vándorgyűlés programjával összefüggő, de önállóan is lebonyolítható pályázatok, elismerések közül meghirdetésre kerül az Év Fiatal Könyvtárosa pályázat, az MKE Emlékéremre jelölés, és lehetőség lesz a Fitz József díj odaítélésére is.

Az Elnökség köszönetét fejezi ki mindenkinek, aki a vándorgyűlés eddigi előkészületeiben, szakmai, kulturális vagy egyéb programjainak szervezésében közreműködött, ötleteivel, kezdeményezéseivel segítette munkánkat. Reméljük, hogy ez a befektetett munka nem vész kárba, és a következő vándorgyűlés szervezése során hasznosítható lesz!<sup>3</sup> ►

<sup>3</sup> A cikk forrása:  
az MKE honlapja

# KI KICSODA AZ EGYHÁZI KÖNYVTÁRAKBAN?



## ► DR. KOVÁCS ÁRON

Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményei – Nagykönyvtár

### Melyik könyvtárban dolgozol? Milyen számokra fontos jellemzőjét emelnéd ki?

A Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményei Nagykönyvtárában dolgozom. Hogy milyen számomra fontos jellemzőjét emelném ki? Talán azt, hogy eszméletlenül gazdag a gyűjtemény. Nem lehet megenni.

### Mióta dolgozol itt? Hogyan kerültél ide?

2013 óta vagyok állományban. Patakra kerülésem érdekes történet, tudniillik pataki vagyok, aztán messzire sodort az élet. Szegeden tanultam, aztán Temesváron egy olyan doktori kutatást folytattam, melyhez kellett a reformkori magyar politikai irodalom, ebben pedig nagyon erős Patak. Egy nyárra hazajöttem, kutattam, aztán itthon ragadtam.

### Miért, hogyan lettél könyvtáros?

A legegyszerűbb válasz talán az, hogy így saját kulcsom lehet a raktárhoz.

dr. Kovács Áron  
Fotó: Bódisz Attila  
A kép forrása: boon.hu



### Miben áll a napi munkád? Milyen feladatokat látsz el?

Sokrétű munkám van. Hivatalosan a kéziratár referense vagyok, azonban nagyon sok szervezési, koordinációs és kutatási feladatot is ellátok. Az utóbbi időben a mérleg nyelve sajnos erőteljesen az adminisztráció felé mozdult el.

### Milyen kihívásokat tartogat a munkád?

A legnagyobb kihívást a történeti tudásom naprakészen tartásában látom. A legfontosabb dolog számomra a kéziratári anyaghoz kötődő alapos, felkészült tájékoztatómunka. Ez elég sok felkészüléssel, kutatással is együtt jár, de csak így lehet hatékonyan kalauzolni a kutatókat a gyűjteményben. Kutatói gyakorlatomból is tudom, hogy a levéltározásra, könyvtári adatgyűjtésre szánható idő igencsak korlátozott, ezért fontos, hogy a hozzánk érkező szakemberek maximálisan ki tudják használni a „terepmunkára” szánható idejüket. Amennyire lehet, a kezük alá kell dolgozni. Ezt tapasztaltam a szegedi és temesvári könyvtárakban, ezt kaptam azokon a helyeken, ahol csak rövidebb ideig gyűjtöttem anyagokat az írásaimhoz, és ez a hozzáállást szeretném a legjobb tudásom szerint képviselni.

### Milyennek látod a mai magyar könyvtárügyet, benne az egyházi könyvtárak helyzetét?

Ez egy igen komplex kérdés. Az elmúlt tizenegynéhány évben egy olyan jelentőségű változáson megy keresztül a világ, amihez talán csak az ipari forradalom hasonlítható. Ennek a mozgatója nem a gőz, mint a 19. században, hanem az információ. Olyan kifejezésekkel van tele a világ, mint mesterséges intelligencia, adatbányászat, big data.

A Google mesterséges intelligencia platformja mindenki számára hozzáférhető. Egy bonyolult, ugyanakkor óriási lehetőségeket rejtő világ vesz minket körül, ahol a hiteles információ kincs, az azt szolgáltatni képes intézmények pedig úgy kellene, mint egy falat kenyér. Úgy hiszem, hogy ez a trend fogja meghatározni a könyvtárak helyét a 21. században. Szükség van a jól képzett szakemberekre, mert ma már a hiteles információ jelenti egy egész ország gazdasági sikerességének kulcsát. Ezeket a feladatokat nem lehet kulturális célú közfoglalkoztatottakkal ellátni. Kérdés az, hogy Magyarországon mikor ismerik fel, hogy a jó könyvtár nem luxus, hanem befektetés a jövőbe. Az egyházi könyvtárak ebben a közegben speciális helyet foglalnak el. Sok intézmény egyszerre lát el iskolai, muzeális és szakkönyvtári feladatokat is. Ilyen szempontból nehéz általánosságban beszélni róluk. Egyetlen dolgot azért mégis megemlítek: meggyőződésem hogy az egyházi könyvtáraknál kevés fontosabb őrzője van a magyar kultúrának. Elég csak arra visszagondolni, hogy egy-egy közgyűlés alkalmával mennyi mindent látunk vendéglátóinknál és ez csak a jéghegy csúcsa.

### **Milyen hobbid, szabadidős elfoglaltságaid vannak?**

Ha szabadidőm van, azt a legtöbbször fizikai munkával töltöm. Családos emberként bőven kijut a ház körüli teendőkből. Villanyt szerelek, csempézek, glettelek, festek, famunkákat végzek, mindent, amire épp szükség van. Nagyon élvezem, hogy a két kezemmel hozok létre dolgokat. Ezen kívül ott vannak még a kutyáim. A kutya örök szenvedély. Nagy áldás, hogy mindezeket a családom jól tolerálja, sőt, be is tudom vonni őket.

## KÖNYVAJÁNLÓ



szerk. Bodó Sára és Horsai Ede  
**„Hiszek az Ige diadalmos erejében!” : tanulmányok Fekete Károly 60. születésnapja alkalmából**

Debreceni Református  
 Hittudományi Egyetem  
 Debrecen, 2020.

Domaniczky Orsolya, Kuslits Béla  
**Megújítod a föld színét :  
 Szentignáci lelkiségi gyakorlatok  
 Isten, ember, természet  
 hármában**

JTMR : Ignáci Pedagógiai Műhely  
 Budapest, 2019.

**Mit jelent számodra az olvasás?  
 Melyek a legfontosabb, meghatározó olvasmányélményeid?**

Az olvasás egészen fiatal koromtól lételemem. Kísér, amióta megtanítottak rá. Egy igazán fontos olvasmányélményt nem is nagyon tudok említeni, valahol mind az. Nagy kedvenceim az Erdélyi Helikon írói, különösképp Kós Károly, Tamási Áron, Karácsony Benő és Bánffy Miklós. Egy fontos „alapszabály” van: ne legyen rövid a könyv, mert túl hamar véget ér. ►



# ELINDULT A KÖNYVTÁRAK.HU

## KÖNYVTÁR- ÉS OLVASÁSNÉPSZERŰSÍTŐ PORTÁL

**FEHÉR MIKLÓS**  
Könyvtári Intézet

Kedves Kollégák!

Mi, a szakmában tevékenykedő könyvtárosok látjuk, hogy mennyit változott a könyvtárak világa az elmúlt évtizedben. A szolgáltatási palettánk dinamikusan változott, a minőségre törekvés konkrét cselekvésekben tetten érhető, a könyvtárak több ezer rendezvény házigazdái, módszertanunk bővült, az olvasóvá nevelés hatékonysága fokozódott, és még sorolhatnánk a pozitív változásokat.

A társadalomban élő könyvtárkép is módosult és pozitív irányban, mert árnyaltabb a megítélésünk és több szolgáltatásunkat is ismerik a könyvtárhasználók, de ennek ellenére tovább kell dolgoznunk azon, hogy még realisabb képet alkossanak rólunk.

**Úgy gondoljuk, hogy ezt**

1. új és szerethető,
2. érdeklődést kiváltó,
3. nem intézményhez, hanem a könyvtár szakma egészéhez köthető,
4. mobil eszközökön is futó
5. szolgáltatási platformmal hatékonyabban tudjuk elérni.

Tájékoztató a koronavírus idején nyújtott szolgáltatásokról  
Forrás: könyvtarak.hu



### HOGYAN SEGÍTENEK NEKED A KÖNYVTÁRAK A KORONAVÍRUS IDEJÉN?

|  |  |
|--|--|
| <p><b>1. Hiteles koronavírus információk</b></p> <p>A megbízható országos és helyi információforrások összegyűjtése. Leszámolunk az állhírekkel!</p> | <p><b>2. Online könyvtáros</b></p> <p>Élő video- vagy hanghívással beszélgethetsz a könyvtárossal, segíti a keresett információ megtalálásában.</p>                                |
| <p><b>3. Online meseolvasás</b></p> <p>Sok lelkes könyvtáros olvas meséit a négy fal között ragadt gyerekeknek. Hallgass online mesét mindennap!</p> | <p><b>4. Ingyenes adatbázisok, digitális könyvtár</b></p> <p>Adatbázisok, sok ezer információ egy kattintásra otthonról is: olktárshoz, tanulásshoz, kutatáshoz, időtöltéshez.</p> |
| <p><b>5. Könyvösszekészítés kölcsönzésre</b></p> <p>Az e-máilon kért könyveket a könyvtárosok előre összekészítik a gyors átvitelre.</p>             | <p><b>6. Könyvek házzhozállítása</b></p> <p>Az idősök, mozgásukban korlátozottak számára számos könyvtár hozza vízzi a könyveket. #maradjotthon</p>                                |
| <p><b>7. E-tanulás</b></p> <p>Könyvben és hasznosabban telik az otthon töltött idő, ha kihasználod a könyvtár otthoni tanulási felőleteit.</p>       | <p><b>8. Könyvtári podcast</b></p> <p>Hangszlog az otthon maradóknak, kulturális csemege könyvtárosoktól.</p>  |

TUDÁS. ÉLMÉNY. KAPCSOLAT ● [könyvtarak.hu](http://könyvtarak.hu)

Ezért új könyvtár- és olvasásnépszerűsítő portált készítettünk, melynek hármasszava:

1. „Tudás.” (tudáspont)
2. „Élmény.” (élménypont)
3. „Kapcsolat.” (kapcsolatpont)

A portál március 3-án indult el a [konyvtarak.hu](http://konyvtarak.hu) felületen.

**TUDÁS • ÉLMÉNY • KAPCSOLAT**

**konyvtarak.hu**

- Könyvtári programajánló
- Kérdezd a könyvtárost!
- „Veszíts el egy könyvet!” játék
- Gyermekirodalmi ajánló
- Térképes könyvtárkereső
- MOKKA: könyvtári e-katalógus
- Tematikus digitális gyűjtemények
- Érdekségek

Könyvtárak Pont Neked

1027 BUDAPEST, BUDAVÁRI PALOTA F.ÉPÜLET | +36 1 487-8880 | [KIRTIROSZK.HU](http://KIRTIROSZK.HU)

A [konyvtarak.hu](http://konyvtarak.hu) népszerűsítéséhez használható anyagok és a cikk végén a logó  
 Forrás: [konyvtarak.hu](http://konyvtarak.hu)

Célunk az volt a fejlesztéssel, hogy elsősorban a fiatalok számára mutassuk meg a könyvtárak sokszínűségét. Ezért összegyűjtöttük azokat a szolgáltatásokat, amelyek ráirányítják a könyvtárakra a figyelmet. Megszólítottunk mindenkit, aki érdeklődik a kultúra, az olvasás iránt, és aki szívesen lenne a könyvtárak állandó partnere.

A honlap szakmai koncepcióját a Könyvtári Intézet fiatal munkatársai készítették el, a megvalósítást az OKR projekt támogatta. A koncepció lényeges eleme, hogy közösen használt, a könyvtári rendszer egészét pozitívan láttató, felhasználóbarát felület jöjjön létre, mely dinamikusságával valóban alkalmas érdemi hatásváltozás kiváltására. A könyvtári rendszer sikeressége emeli az egyes könyvtárak sikerét, de fordítva is igaz, az egyes könyvtárak is hozzátehetnek az ellátási rendszer magas színvonalú, érdeklődés kísérte működéséhez.

A most létrejött portált is együttműködéssel, közös munkával tudjuk igazán profi módon működtetni.

Jelen pillanatban az alábbi funkciók érhetőek el a portálon:

1. Könyvtárkereső. (A keresést helymeghatározás, térképes alkalmazás, a Magyarországi Könyvtárak Adatbázisából átvett fontos adatok – pl. nyitvatartás, elérhetőség stb. – támogatják.)

2. Legfrissebb híreink. (Érdekességek a könyvtárak, az információs technológiák világából.)

3. Gyerekirodalmi ajánló. (Hasznos segítség, válogatási lehetőség a pedagógusoknak, szülőknek, nagyszülőknek, nagyobb testvéreknek a gyermekeknek szóló értékes irodalomból. Az ajánló adatbázisa tájékoztatásra, tájékoztatóra és dezideráta készítésre egyaránt alkalmas.)

4. Eseménynaptár. (A naptár az ország könyvtáiraiban zajló programokra hívja fel a figyelmet. Megtudhatjuk hol, mikor, milyen tematikájú és című könyvtári program zajlik az országban.)

5. Veszíts el egy könyvet! játék. (Amikor a játék egyben olvasás és az olvasás egyben játék. Ráadásul az „elvesztett” könyvvel másokat tudunk megajándékozni. S ki ne szeretne jót cselekedni?)

6. Digitális könyvtárak, tematikus honlapok. (Ezen a területen valamennyi könyvtár elérhetővé teheti az általa digitálisan létrehozott tematikus gyűjteményeket. A pedagógusok is kiválóan használhatják az itt felhalmozott, „fogyasztásra előkészített” tartalmakat, melyeket a könyvtárak osztanak meg az élethosszig tartó tanulásban résztvevőkkel, életkoruktól függetlenül.)

7. Könyvkereső. (Háttérében a MOKKA adatbázis található.)

8. Kérdezd a könyvtárost. (Az online tájékoztató szolgáltatás bármiről kérdezhető, bárholnan elérhető.)

9. Tények a könyvtárakról. (Infografikák segítségével

osztunk meg hiteles információkat Magyarország legnagyobb intézményi közösségéről és a könyvtárhasználók táboráról.)

A honlap még színesebbé, információkban még gazdagabbá és pontosabbá tétele, az egyes könyvtári tevékenységek láthatóságának növelése természetesen nem lehet egyetlen intézmény felelőssége, és ezt a felelősséget a létrehozó Könyvtári Intézet sem tudja magára vállalni.

Minden könyvtár erejéhez mért hozzájárulására számíthatunk. Mivel is tudnak Önök hozzájárulni a portál hatékony, adataiban korrekt működéséhez?

### Három fontos lépéssel:

1. A Magyarországi Könyvtárak Adatbázisában az Ön könyvtáráról található és most elérhető adatok azonnali aktualizálásával, a későbbiekben az adatok karbantartásával. (Ha ebben szüksége van segítségre, keresse bizalommal **Horváth Adrienn**: [horvath.adrienn@oszk.hu](mailto:horvath.adrienn@oszk.hu) a Könyvtári Intézet munkatársát) ▶

2. Újszerű szolgáltatásaikról, érdekes programjaikról rövid hírek, ismertető írásával és feltöltésével. A könyvtárban létrehozott digitális kiállítások, gyűjtemények, e-tananyagok linkjének és rövid leírásának feltöltésével. A Gyermekirodalmi ajánlóba könyvajánlók feltöltésével, vélemények írásával az egyes művekhez. Minden feltöltött tartalom az Ön könyvtárát is reklámozza egyben!

3. Google naptár létrehozásával (ha még nincs), és a Könyvtári Intézettel történő megosztásával. A naptárba felvett rendezvények fogják alkotni Magyarország leg tartalmasabb kulturális ajánlóját. Az országban mindig van legalább száz könyvtár, ahol éppen rendezvény zajlik. (A megosztási linket a [konyvtarak@oszk.hu](mailto:konyvtarak@oszk.hu)-ra várjuk.)

Természetesen a fenti, legfontosabb lépéseken túl is támogathatja a portált, azaz a könyvtári ellátás közös sikerét. Elsősorban azzal, ha a későbbiekben is figyel a „három fontos lépés” megtartására. Ezen kívül:

1. Örömmel vesszük, ha a saját felületein reklámozza olvasóinak a [könyvtarak.hu](http://konyvtarak.hu) honlapot, ha a szolgáltatások igénybevételét ajánlja az olvasóknak. Ehhez az Intézet papír alapú vagy honlapról letölthető plakátokat tud biztosítani, melyeket kihelyezhet faliújságra, saját honlapra, Facebook oldalra, hírlevélbe, egyéb felületekre.

2. Támogatja közös céljainkat azzal is, ha a Veszíts el egy könyvet! játékot megszervezi / reklámozza saját könyvtárában.

3. Az is szerencsés lehet, ha mindezekhez a feladatokhoz felelőst jelöl ki, akivel az Intézet közvetlenül is együtt tud működni.

Észrevételeit örömmel fogadjuk a [konyvtarak@oszk.hu](mailto:konyvtarak@oszk.hu) e-mail-címre. Bízva a sikeres együttműködésben és a közösen elért eredményekben,  
üdvözlettel:

Fehér Miklós  
igazgató  
Könyvtári Intézet ▶

  
**könyvtárak.hu**

T U D Á S . É L M É N Y . K A P C S O L A T



## ÖRÖKZÖLD

Kassán a Felsőmagyarországi Állami Rákóczi-Múzeum működését és fejlődését az 1915. évben szűk határok közé szorította az a rendkívül fenyegetett helyzet, amelyben Kassa városa volt, míg az ellenség a szomszédos vármegyék területén állott. Az intézet könyvtára azonban még az esztendő legveszélyesebb napjaiban is zavartalanul teljesítette feladatát. Az előző év utolsó hónapjaiban a városban dúló járványok miatt bezáratván, a hatóságok erélyes kezével megfékezett veszedelem elmúltával, 1915. évi január 7-én újra megnyitott a könyvtár s e naptól kezdve – leszámítva a tél elején a fűtőkészülék megrongálódása miatt beállt egy heti szünetet – szakadatlanul működött s az előző éveket messze túlszárnyaló forgalmat ért el. A könyvtárban olvasók száma ugyan az előző évhez képest megcsappant, ezt azonban épen a kölcsönzők száma emelkedésének kell tulajdonítani. A könyvtár szűk elhelyezési viszonyai mellett ugyanis a könyvkölcsönzés csak az olvasóteremben lévén lebonyolítható, a kölcsönzők járáskelése sokakat elriasztott az olvasóteremben való tartózkodástól. <sup>1</sup>▶

<sup>1</sup>Forrás: Magyar Könyvszemle 25 (1917/1-4.) 219. p.



## ÖRÖKZÖLD

**Pályázat.** A Hungária könyvkiadó kiadásában rövidesen megjelenik Ralph H. Major: *Disease and Destiny* című könyve. A kiváló amerikai orvos-író e könyvében a világtörténelem eddig félreismert tényezőjét helyezi kellő világításba: a különféle pusztító járványok szerepét az emberiség életében.

A járványok háborúkat döntöttek el, birodalmak bukását okozták, virágzó civilizációkat hamvasztottak el: ezt tudjuk meg a könyv izgalmas fejezetei során. A szerző egyben a segítő emberi elmének valóságos hőskölteményét írja meg: a fáradhatatlan, önfeláldozó kutatókat, akik sokszor életük kockáztatásával, vértanusorsukkal járultak hozzá az ismeretlen ellenfél legyőzéséhez. A lenyűgözően érdekes, regényes mű angol címét, *Disease and Destiny (Járvány és Sors)*, nem találjuk kifejezőnek. Miután az a meggyőződésünk, hogy egy könyv sorsát döntő mértékben befolyásolja a címe, ezért a magyar könyvkereskedő alkalmazottakhoz fordulunk, akik a vásárlóközönsséggel állandó érintkezésben lévén, ismerik az olvasók ízlését. Rövid, hatásos, kifejező címet kérünk Ralph B. Major könyvéhez!

### **A pályázat feltételei:**

1. A pályázaton résztvehet minden magyar könyvkereskedő alkalmazott.

2. A pályázat titkos. Az ajánlott cím vagy címek (több címet is lehet ajánlani) alá a pályázó jeligét írjon. Külön zárt borítékban közölje jeligéjét és nevét, cégének címét. A külső boríték címezése: **Hungária könyvkiadó, Budapest, V., Vilmos császár út 34. Címpályázat.**

3. A pályázat határideje **1938. április 14-e, déli 12 óra.**

4. A díjnyertes pályázatot **50 pengővel jutalmazunk.** Ezt az összeget **április 16-án déli 12 órakor adjuk át.**

5. A díj kifizetésével a díjnyertes cím felhasználásának jogát egyszer és mindenkorra megváltjuk.

6. **Az eredményt a Corvina jövő heti számában közöljük.** Reméljük, hogy a magyar könyvkereskedő alkalmazottak tehetséges tábora nagy számban és eredményesen fog a pályázaton résztvenni. **Hungária könyvkiadó Budapest, V., Vilmos császár út 34.<sup>2</sup> ►**

<sup>2</sup>Forrás: Corvina 61 (1938/15) 45. p.



## ÖRÖKZÖLD

A ragály és a könyvtár. A vall. és közokt. minisztérium a ragályos betegségek terjedésének megakadályozása végett elrendelte, hogy ott, ahol valamely ragályos betegség kitört, az ifj. könyvtár használata a járvány tartamára felfüggesztessék; – amely családban pedig a járványos betegség konstatáltatott az ifj. könyvtárból kivett kölcsönkönyvek visszahozataluk előtt, a tisztiorvos közbejöttével, megfelelő módon fertőtlenítenendők.<sup>3</sup> ►

<sup>3</sup> Forrás: Görög katolikus szemle – Ungvár, 12 (1911/50) 4. p



## HÚSVÉTI GONDOLATOK

► DR. LUKÁCS LÁSZLÓ SCHP

Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola



A keresztény ember két világban él. Ez teszi fájdalmassá és örömtelivé az életét, ez feszíti ki a földi és az égi valóság közé. Áldott feszültség ez, óriási feladat és ajándék. Élni ebben a világban, vállalni annak minden gyöngeségét. S ugyanakkor élni a másik, a feltámadott valóság reményében, törekedni arra, hogy annak törvényei szerint cselekedjék. Az apostolok a feltámadás tanúiként jelentek meg az emberek között. Ez a keresztények feladata, ez minden ember esélye a boldogabb életre. ►



- 1 ▶ <https://www.dretgy.hu/>
- 2 ▶ [https://iti.btk.mta.hu/images/K%C3%B6nyves\\_f%C3%BCzetke\\_ABCsorrendben.pdf](https://iti.btk.mta.hu/images/K%C3%B6nyves_f%C3%BCzetke_ABCsorrendben.pdf)
- 3 ▶ <http://konyvtar.ksh.hu/inc/hirek/467/467.pdf>
- 4 ▶ [https://www.eke.hu/bibliografiak\\_MTMT](https://www.eke.hu/bibliografiak_MTMT)
- 5 ▶ <https://www.mandulavirag.hu/termek/a-hazanak-hu-ore-es-oszlopa-szepesy-ignac-pecsi-puspok-emlekezete/>
- 6 ▶ <https://eke.hu/gero-eva-alap>
- 7 ▶ <https://www.magyarKurir.hu/kultura/bemutattak-vizsolyi-biblia-hasonmas-kiadasat>
- 8 ▶ <https://bookfestival.hu/hirek>
- 9 ▶ <https://mke.info.hu/blog/2020/04/magyar-konyvtarosok-egyesulete-52-vandorgyulese-tajekoztatas/>
- 10 ▶ <http://konyvtarak.hu>
- 11 ▶ <http://www.ki.oszk.hu/informacioszolgalattas/magyarorszag-i-konyvtarak-adatbazisa>

ISSN 2416-0229



Az Egyesülés Hírlevele évente négyszer jelenik meg. Az EKE Hírlevél célja, hogy az Egyesülés tagkönyvtárai megismerjék egymást, megoszthassák egymással híreiket, fejlesztéseiket, és a szakmát érintő kérdésekről is tájékozódhassanak. Az EKE Hírlevél további célja, hogy a nem egyházi könyvtárban dolgozó kollégák megismerjenek bennünket, életünket és szakmai munkánkat.